

van der Woert toen een legaat maakte. Vermoedelijk was dat gasthuis nog pas kort geleden opgericht en wellicht houdt zijn stichting verband met het grafelijk privilege van 25 Juli 1328, dat der stad eigen bestuur en rechtspraak verzekerde. Hoe dit zij, men kan aannemen, dat sinds het tweede kwartaal der 14e eeuw de stad een gebouw rijk was, dat in de eerste plaats moest dienen voor het huisvesten van vreemdelingen of gasten.

En dat was geen overbodige luxe. Immers ten tijde van de vrije jaarmarkten kwamen van heinde en ver allerlei vreemde kooplieden opdagen en gedurende geruimen tijd groot vertier in de stad brengen. Een der grootste bezwaren van deze jaarmarkten was het volslagen gemis aan voldoende huisvesting voor zulk een groot aantal vreemdelingen met hunne koopwaren, waartoe de kleine huizen der poorters zelf zoo goed als geen gelegenheid boden. Deze vreemdelingen nu, in dien tijd gasten genoemd, stonden gedurende hun verblijf in de stad onder de bescherming van de wetten en de regeering der stad. Op vele plaatsen, die door den handel floeierden, bemoeide daarom de overheid zich ook met hun onderkomen en om dat te vergemakkelijken bouwde zijzelf op stadskosten tot opname dier vreemdelingen een huis of herberg, gemeenlijk gasthuis genoemd.

Zoo werd ook, zooals wij zagen, omstreeks 1329 een dergelijk gasthuis te Rotterdam gebouwd. Het stond op de Hoogstraat op de plaats van het tegenwoordige oude stadhuis; het had een tamelijk hoogen toren op den zuidoosthoek en een kapel aan de westzijde. Overigens was het gebouw niet veel zaaks: „het was een zeer lage, slegte timmerage met twee kappen afgespannen en met leyen gedekt, daar verscheide gevels in stonden, d'een hoger als de ander" ¹⁾.

Had dit gebouw van den aanvang af een dubbele bestemming, d.w.z. èn als gasthuis èn als stadhuis of bestond er aanvankelijk een afzonderlijk stadhuis en is het gasthuis pas later ook als zetel van het stadsbestuur in gebruik genomen? Voor het eerste pleiten mijns inziens verschillende omstandigheden, die ik hier even nader uiteen moet zetten.

1e. Van wege het Archief is in 1907 uitgegeven de regesten-

1) Bronnen II 300.